

Tampereen kaupungin ja Tampereen korkeakoulu-yhteisön kumppanuussopimukseen perustuva tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnitelma- ja rahoitushaku

TAUSTA

Tampereen kaupungilla ja Tampereen korkeakoulu-yhteisöllä on keskinäinen strateginen kumppanuussopimus vuosille 2022–2025. Sen tavoitteena on muun muassa systematisoida osapuolten tutkimus-, kehittämis-, innovaatio- ja opetusyhteistyötä, ja tehdä strategisesti merkittävää TKI-yhteistyötä. Kumppanuussopimukseen on kirjattu kolme tutkimuksen ja koulutuksen painopistealuetta: 1) Muuttuva yhteiskunta ja sen vaikutukset, 2) Kestävä kaupunki suunnannäyttäjänä, ja 3) Hyvinvoiva kaupunkilainen kaiken lähtökohdaksi. Strategisen kumppanuuden TKI-yhteistyössä sovelletaan missiovetoista toimintamallia, jolla tarkoitetaan merkittävän, usein yhteiskunnallisesti tai muutoin suuren haasteen haltuunottoa erikseen määritettyjen missioiden (= tehtävien) ja niitä toteuttavien toimenpiteiden kuten TKI-hankkeiden avulla. Missiot ja niihin kytkeytyvät ennalta tunnistetut tutkimus- ja kehittämistarpeet on koottuna erilliseksi ohjelmaksi.

Kumppanosapuolek ovat vuoden 2024 alussa päättäneet suunnata yhteistä strategista TKI-toimintaansa Tamperetta, ja myös koko Pirkanmaata, koskevan haasteen eli osaavan työvoiman saatavuuden ratkaisemiseen. Tunnistetun haasteen osalta on järjestetty toukokuussa 2024 erillinen missiotyöpaja, jonne oli kutsuttuna etenkin kumppanosapuolten, mutta myös alueen kehittämisestä vastaavien muiden organisaatioiden edustajia. Työpajassa osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisen näkökulmiksi oli valittuna: Työmarkkinoiden tulevaisuushorisontti 2030, Koulutus osaavan työvoiman varmistajana, Parempaa elinvoimaisuutta hyvällä työllisyyden edistämällä, ja Kansainväliset osaajat, osaajamarkkinat, osaajapalvelut sekä läpileikkaavana teemana digitalisaatio. Edellä mainittuun kolmanteen näkökulmaan liittyy vahvasti myös TE-24 uudistus, mikä siirtää valtion työllisyyspalvelut vuoden 2025 alusta alkaen kunnille ja siten Tampereen kaupungille isäntäkuntana palveluiden järjestämistä vastaavaksi 16 pirkanmaalaiselle kunnalle. Työpaja tuotti runsaasti ehdotuksia missioiksi sekä näihin liittyviä erilaisia kehittämis- ja tutkimuskohteita, jotta osaavan työvoiman saatavuus voitaisiin alueella varmistaa.

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen liittyvät missiot ja niihin kytkeytyvät tunnistetut tutkimus- ja kehittämistarpeet on koottu erilliseksi ohjelmaksi. Valitut missiot pohjautuvat vahvasti työpajan antiin, mutta eivät rajaudu ainoastaan niihin. Yhtäältä ohjelmaan on tuotuna etenkin Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden, koulutuksen ja kansainvälisyyttä tukevien palveluiden TKIO-tarpeita ja myös korkeakoulu-yhteisön kannalta tärkeitä teemoja. Toisaalta ohjelmasta on jätetty pois aiheita, joiden tiedetään joko olevan jonkin toisen organisaation / organisaatioiden toimena tai vastuulla, tai joihin Tampereen kaupungilla / korkeakoulu-yhteisöllä itsellään on jo erityisiä toimenpiteitä käynnissä. Näin ollen Osaavan työvoiman saatavuuden haastetta ei lähestytä kokonaisvaltaisesti, vaan työpajassa ja kumppaniorganisaatioissa tunnistettujen erityisiä toimenpiteitä vaativien tehtävien (= missioiden) ja näihin liittyvien tutkimus- ja kehittämistarpeiden kautta.

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen -teema läpileikkaa kaikki kumppanuussopimuksen tutkimuksen ja koulutuksen painopistealueet. Lisäksi se kytkeytyy vahvasti työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyden ja yrittäjyyden, opetus- ja kulttuuriministeriön työelämän vaatiman ammattitaidon turvaamisen, sekä kansainvälisen rekrytoinnin ja työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton kansallisiin politiikkatavoitteisiin. Erityinen ja suora temaattinen yhteys kumppanuusosapuolten valitsemalla teemalla on Strategisen tutkimusneuvoston valtioneuvostolle 11.6.2024 antamaan teema-aloitteeseen: Osaaminen, työvoiman riittävyys ja maahanmuutto tulevaisuuden Suomessa, läpileikkaavana painopisteenä tekoäly. Tampereen kaupungin ja Tampereen korkeakoulu-yhteisön kumppanuussopimukseen perustuva strateginen TKIO-toiminta pää- ja alateemoineen vastaa näin ollen selkeästi myös kansallisen tason politiikka- ja tutkimus-/kehittämistarpeisiin.